קא פסיק ותני כו'. הא דלא דייק[א] לעיל בפרק ג' (דף י"ז.) גבי נכתב ביום ונחתם בלילה משום דסכא נמי לא דייק אלא משום[ב] דכיון דכבר אשמועינן דמוקדם פסול ממילא ידעי' דלריך שיניח מקום הזמן לפילו לא הוי אלי ליה דסכי נמי לא תנא לריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם:

לכשאכנסנה אגרשנה אינו גט. פירש בקונטרס משום דהוי גט ישן וקאי לחינו גט משמע לחינו גט כלל ובגט ישן אם נתגרשה תיגמא לכתחלה כדאמר לקמן בהזורק (דף עט:) ומומר ר"ת דבגט ישן ליכא אלא ייחוד בעלמא[ג] והכא דכנסה גרע טפי דולמי ליכא ביאה[ד] ומ"ת דביגמות פ"ק (דף נב.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה מגרשה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה ולפי הקונטרס ניחא לפי' אם דגט ישן מיבא הוי[ה] אמרי לה ר"א דאמר עידי מסירה כרתי ובדין הוא דאפי' טופס נמי לא לכתוב וזמנין דבעי למיזל למדינת הים ולא אשכח ספרא ושביק לה[ו] ואזיל ומעגן ומותיב לה: ומקום הזמן: קפסיק ותני לא שנא מן הנישואין ולא שנא מן האירוסין בשלמא מן הנישואין בין למ"ד[ז] משום בת אחותו איכא בין למ"ד משום פירי איכא אלא מן האירוסין בשלמא למ"ד משום בת אחותו איכא אלא למ"ד משום פירי ארוסה מי איח לה פירי אמר רב עמרם הא מילתא שמעית מיניה דעולא דאמר משום תקנת ולד ולא ידענא מאי ניהו כיון דשמעיתא להא דתניא[ח] האומר כתבו גט לארוסתי לכשאכנסנה אגרשנה אינו גט ואמר עולא מה טעם גזירה[ט] שמא יאמרו גיטה קודם לבנה ה"נ גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה א"ר זירא אמר ר' אבא בר שילא אמר רב המנונא סבא אמר רב אדא בר אהבה אמר רב הלכה כר"א קרי רב עליה[י] דר"א טובינא דחכימי ואפי' בשאר שטרות נמי והאמר רב פפי משמיה[כ] דרבא האי[ל] אשרתא דדייני דמיכתבה מקמי דליסהדי סהדי אחתימת ידייהו פסולה אלמא מיחזי כשיקרא ה"נ מיחזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן אומר היה ר"מ אפילו מצאו[מ] כשר ואפילו רבנן לא פליגי עליה דר"מ אלא בגיטי נשים דבעינן כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא[נ] דא"ר אסי א"ר יוחנן שטר[ס] ישלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שעבודו[ע] אבל משום שיקרא לא חיישינן: מתני'

קשיא דר' אלעזר כו'. ליתא לוקמת כר"ש ומכשיר לכתוב טופסי גיטין וסיפא פליג ואמר חוץ מגיטי נשים: **משום קטטה.** מפני התקנה דקתני לעו מהיתרא דטופסי קאי אלא אלריך לשיח מקום קטטה: **ור"מ היא.** אלא נעי כתיבה לשמה ואע"ג דלריך שיניח מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לבדן משום קטטה ומקום זמנן משום מוקדם: **דאפי' טורף.** עם השמות לכתוב דכי כתיב וכתב לה מחמיעת עדים קאי שהיא עיקר כתיבתו: **דקא כתיב.** ומזכיר שמו ושמה: **ורחם עלה.** וכי משכח לגט מזומן יהיב ליה ניהלה: **ומעגן ומותיב לה.** כשהיא מגורשת: **דאפי' טופס לא נכתוב.** גזירה משום טורף לתולייתא: **ל"ש מן האירוסין.** המגרש לארוסתו לריך לכתוב זמן כשר ולא מוקדם: **למ"ד משום פירי אינה.** שאם יכתוב זמן לבו ביום והוא יגרשנה לאחר זמן והיא טורפת מיום שכתיבה: **ארוסה מי אית לה פירי.** מי אית לה דין פירי הלא אינו אוכל פירות אלא משעת תנאי כתובה ואילך שהוא מתחייב בפרקונה דלמאי' בעינן שנתפתתה (כתובות דף מז:): **משום קטנה ודר.** שלריכו להניח מקום זמן לגט ארוסה: **ולא הוה ידענא מאי היא.** דמאי ולד יש לארוסה: **היון דמעיקרא לאו דאניח לכתבו גט לארוסתי.** עכשיו ולא אתנו לה עד לאחר שנכנסה: **אינו גט.** דגט יש הוא שמא תתעבר כשיכנסה ויאמרו גיטה קודם לבנה שיהיו סבורים שנתנו לה ביום שנכתב: **הכא נמי.** במתני' משום הכי לריך להניח מקום זמן לף לטופס הארוסה שמא יכתוב זמן לבו ביום והוא לא יגרשנה עד לאחר ניסואין ויאמרו בלא קידושין וכתובה נתעברה לאחר גירושין ופגם הוא למשפחה: **הלכתא כר' אלעזר.** שפוסל בטופסי גיטין גזירה משום טורף: **טוביא דחכימי.** מאוסר שבחכמים: **ואפילו בשאר שטרות.** במאי דפליג ר' אלעזר אדר' יהודה ואכשר בטופסי שטרות אמר רב הגט הלכה כר"ש שנתנה. **תנינא.** מדפסק כר"א. כשב"ש. **ד"ה** שנים מהם מכירים חתימת ידי עדים ואחד אינו מכיר אמר רב הונא אם עד שלא חתמו מעידין בפניו וחותם ופריך עלה הא מכתב כתבינן והאמר רב פפי וכו'. כשב"ש. טז. ורוצה ליישב דברי רב הונא אליבא דרב פפי. **תוס' הרא"ש.** טז. [ד]מפרשי [ד]דברי רב פפי איתנהו. **תוס' הרמ"ש.** יז. ליתא. **תוס' הרמ"ש.** יח. דאקשי' מדרב פפי על רב שפסק כר"א. **תוס' הרמ"ש.**

מוסף תוספות

א. הכי. **תוס' הרמ"ש.** ב. משנה יתירה, דקתני 'מקום הזמן'. **רמב"ן.** ג. שאין חוששין שמא בא עליה אלא לכתחילה. **רמב"ן.** בו, תנשא לכתחלה. **תוס' יבמות** נב. **ד"ה** לכשאכנסנה. ד. [לכך] אינו גט כלל. **תוס' יבמות** נב. **ד"ה** לכשאכנסנה. ואם נשאת תצא. כשב"ש. ועי' ב"י סימן קל"ג שכתב כשיטת **תוס'** לכתחילה לא תנשא ולפ"ז אפשר לא תצא. ה. והכא אינו גט משום גט ישן. אבל לר"ת ז"ל קשיא, דהכא אינו גט כלל קאמר. כשב"ש. ו. זמן שאחר נישואין, שהוא. **תוס' יבמות** נב. **ד"ה** לכשאכנסנה. ז. שלא נתייחד עמה אחר זמן הכתוב בגיטה, והרי זה גט דקאמר, היינו לגרש בו לכתחילה. **תוס' יבמות** נב. **ד"ה** לכשאכנסנה. ח. שעומד בו. **תוס' ב"ב** קלה: **ד"ה** כל. ט. בגט של ארוסה. **תוס' הרמ"ש.** י. דחיישי' שמא יבא להחתים העדים אחר נישואין ולא יחושו להקדמת הזמן. **תוס' הרמ"ש.** יא. ויבאו לידי תקלה, שיאמרו גיטה קודם לבנה. **תוס' הרמ"ש.** יב. וי"ל כיון שנכתב קודם שנמסר קלא אית לי', וידעו העדים מתי בא הגט לידה ואין לבעל להפסיד פירות אפי' לר"ל עד שעת נתינה. **תוס' הרמ"ש.** יג. מדפסק כר"א. כשב"ש. יד. ושנים מהם מכירים חתימת ידי עדים ואחד אינו מכיר אמר רב הונא אם עד שלא חתמו מעידין בפניו וחותם ופריך עלה הא מכתב כתבינן והאמר רב פפי וכו'. כשב"ש. טז. ורוצה ליישב דברי רב הונא אליבא דרב פפי. **תוס' הרמ"ש.** טז. [ד]מפרשי [ד]דברי רב פפי איתנהו. **תוס' הרמ"ש.** יז. ליתא. **תוס' הרמ"ש.** יח. דאקשי' מדרב פפי על רב שפסק כר"א. **תוס' הרמ"ש.**

פסקי רי"ד

קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר. פי' ברישא תני דכותב תופסי גיטין ולא גזר תופס אטו תורף: תרי תנאי אליבא דר"א: ומקום הזמן. קפסיק ותני לא שנא מן הנישואין לא שנא מן האירוסין צריך שיכתוב זמן בגט. א"ר זירא אמר רבא בר שילת אמר רב המנונא סבא אמר רב אדא בר אהבה הלכתא כר"א פי' אמרי' עידי מסירה כרתי (והרב פי' הלכה כר"א דגזר תופס אטו תורף וצריך שיכתב כולו לשמה) קרו עליה דר"א טובינא דחכימא אמר רב פפא משמיה דרבא האי אשרתא דדייני דכתיבא מקמיה דליהוי פסולה משום דמיחזי כשיקרא. וליתא לדרב פפא דאמר רב נחמן אומר היה ר"מ אפילו מצאו באשפה חתמו ונתנו לה כשר פי' דקסבר ר"מ עידי חתימה כרתי והאי וכתב לאו אכתיבת הגט קאי אלא אחתימתו. ואפילו רבנן דהיינו ר"א לא פליגי עליה דר"מ אלא בגיטי נשים דבעיא כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא דא"ר אסי א"ר

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ג מהל' גירושין ה"ו טוש"ע אה"ע סי' קלב סעי' ג]:
יז ב מיי' פי"ל מהלכות מלוה ולוה הלכה ז סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סימן מח סעיף ג:
יח ג מיי' פי"ו מהלכות עדות הל' ז סמג עשין קמה טוש"ע ח"מ סימן מו סעיף כד [סי' מ סעיף ב]:

גליון הש"ס

גמ' ואזיל ומעגן. עי' לקמן לג ע"ש תד"ה ומעגנה: **שם א"ר אבא בר שילא.** בסדר הדורות בהגהת הס"ם כתב דל"ל רבה: **תוס'** ד"ה לכשאכנסנה וכו' וה"ת בפרש דהתם. עי' ב"ב דף קלה ע"ב תד"ה כל. קדושין דף סד ע"ב תד"ה רבי סבר:

מוסף רש"י

משום בת אחותו. והיא שמצוי ומצוי מזנה ממקום ופם עליה שלא תמנע וכותב לה גט ולא יחל זמן ונותן לה ומכשעידין עליה בבית דין מוליאה גיטה ומומרת גרושה הייתי ופנויה בתוסם שעה (ערי"ל יז. וכערי"ז יבמות לא:).
משום פירות. שמזמן הגט ואילך אם ימכור הבעל בפירות נכסי מלוג שלה מבגפ ואם לא היה בו זמן יהיה מוכר והולך וכשמתבע לזין טוען ידה על התחתונה, שיאמר לה קודם גילוזין מכרתי (לערי"ז יז.) דקסבר משעה שנתן בה עיניו בה לגרשה שוב אין לו לבעל פירות (יבמות לא:). **קרי רב עליה דר"א טובינא דחכימי.** מלומד שבחכמים, שהי מתרגמין טוביא[ק], כ' לעזר הוא כ' לעזר בן שמוע ותלמידו של ר"ע היה כדאמריגן בימגמות בהגח על יבמתו (סב:) והיה העולה שמם עד שבא ר"ע אלל רבותיו שבדרום ושנה להם, ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע (כתובות מ:). **אשרתא דדייני.** לשון אחוק שממזקין את השטר וכותבין שלכוותי (כתובות נא:) כמו ייבר כתך, קיוס השטר שכותבין דיינין בשותפ אלמא הויא ואתא פלוני ופלוני ואתהידו אתחתימות ידייהו ואשרוותי וקיימוניתי (שם פה. וגורס אשרתא דשטרי). **מקמי דליסהדי סהדי אחתימת ידייהו.** על אלא העידו העדים על כתב יד כתבו הדיינין בשותפ אלמא הויא ופיקו שטרא דין קדמנא ואסהידו פלוני ופלוני אתחתימת ידייהו ואשרוותי וקיימוניתי (שם נא:). **שטר שלוה בו ופרעו.** בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. אפילו בו ביום ואע"ג דלאו מוקדם הוא שכבר נכתב, שכבר נמחל שעבודו. משפרעו נעל השטר ונמלאת מלוה שבידו אלא מן הלקוחות (כתובות פה.) משפרע מלוה לאשה, ועל אחאשה לא נכתב והויא לה מלוה על פה ועומד לקוחות אלא כדין דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות (ב"מ יז.). **אבל משום שיקרא.** אלא נכתב על מלוה זו, **לא חיישינן.** אם לא שיש בדבר ניעול שטר גמול (כתובות פה:).